

שם ומס. הקורס: סוגיות בהוראת תולדות בבתי"ס תיכוניים

[47-244-01]

סוג הקורס: (הרצאה)

היקף שעות: 2-0

מסטר: ב'

שנת לימודים: תשע"ט

המרצה: ד"ר עטרה איזקסון

isaacs@biu.ac.il

מועד: יום ד' 14-16 בניין 1005 / חדר 109

שעת קבלה: יום ד' 10:30-11:30 או 15:40-16:40 (בתיאום מראש)

א. מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

קורס זה יציג תכנית לימודים בחט"ב ובחט"ע במגמות מוסיקה, תוך דגש על גישות שונות בהוראת תולדות המוסיקה (פורמט היסטורי, בינתחומי ואנליטי). הסטודנטים ילמדו בפועל דוגמאות לפיתוח שיעורים מתוך תכנית הלימודים בתולדות המוסיקה בבתי ספר תיכוניים. יתקיים דיון בתהליך הלמידה, הבסיס האסתטי של חינוך מוסיקלי הוליסטי וחשיבותו עבור התלמיד המתבגר, חשיפה למקצועות המוסיקה השונים והיחס בין מוסיקה ואמנויות אחרות.

ב. תוכן הקורס:

מהלך השיעורים ותכנית הוראה מפורטת:

מס' השיעור	נושא השיעור	הערות
1	הצגת הסילבוס וחובות הקורס מגמת מוסיקה הוליסטית	פעילויות חיצוניות נוספות לתכנית הלימודים במגמה, השמעות וקונצרטים ההכנה לקונצרט
2	א. מבהן כניסה למגמת מוסיקה ב. תכנית משרד החינוך לתולדות המוסיקה	
3	א. שלבי הכנה ורכישת ידע לשיעור בתולדות ב. תכנון הוראה שנתי ובניית ת"ל שנתית דו-נושאית ג. דרכים לפתוח שיעור תולדות	בניית ת"ל – לשתי תק'
4-5-6	א. גישות שונות בהוראת תולדות:	

	גישת החתך, התקופות "הפרפר", התעמקות במלחין אחד (גישת ה"מומחה"), הגישה הקונסטרוק' ללמידה [עבודה בקב', דוגמאות להפעלה יצירתית], הוראה בינתחומית	
7-8	רציונל הספר "מדריך לתזמורת" / בתיא שטראוס שאלות מבוא, יצירות כלליות, צורת ישיבת התזמורת האזנה מודרכת: בערבות אסיה התיכונה / בורודין; בולרו / ראול	
9-10	המחשת נושא, עקרונות מתודיים דוגמא להקניית נושא: משפ' כלי הנשיפה מעץ / קשת התמצאות בפרטיטורה חידון כלים ומאפייני המשפחה	
11	הוראת אופרה – מבוא, שלבים, דרכים ודוגמאות השוואת ביצועים קסטה <i>דיוה</i> מתוך <i>נורמה</i> / בליני שיר ישראלי: אהובתי – משינה / יוסי בנאי; הפרח בגני – זוהר ארגוב / רותי נבון; אני גיטרה – דודו טסה / הפרברים	
12	מוסיקה חוץ מערבית: אום כולתום: אינתא עומרי האזנה חד / רב חושית, השפעת הזמרת, המקאם וסוגיו, כלים אופייניים	
13	המורה כמתווך תרבות שיעורים לדוגמא בנושא מוסיקה חוץ מערבית: הבלוז סיכום הנלמד	

ג. חובות הקורס:

חובות / דרישות / מטלות: חובה לתלמידי תעודת הוראה במוזיקה

מרכיבי הציון הסופי:

(1) נוכחות, הופעה בפני עמיתים, **בראשית כל שיעור ינגן אחד הסטודנטים יצירה בכלי שלו**

בפני העמיתים עפ"י מועד שייקבע מראש, קריאת חובה והגשת מטלות משיעור לשיעור

15%

2) עבודה שתוגש בשיעור האחרון של הקורס בסוף הסמסטר הכוללת מערך שיעור מפורט

לתיכונים אודות יצירה אחת או חלק ממנה 85%

הסטודנט יבחר חלק מיצירה (פרק מסימפוניה, רביעייה, קונצ'רטו, אריה מאופרה, ליד, מדריגל, סטנדרט, בלון, וכד') מתקופה הקרובה לליבו ויכתוב מערך שיעור מפורט (לכיתות י-י"ב) הכולל רקע ליצירה, דוגמאות תוים, קישורים לביצוע מועדף ותשובות בגוף השאלות בסוגריים. המערך ייכתב באופן כזה שכל מורה יוכל ללמד מן הכתוב ללא תיווך מילולי, והתל' שותפים באופן פעיל באמצעות דיון, הפעלה, משחק וכד'. רצוי להציג היבטים אינטרדיסציפלינאריים, ופנים שונות של היצירה מספרות המחקר (כולל מראי מקום רלוונטיים). יש להגיש את הנושא לאישור המרצה כחודש לפני סיום הסמסטר. אורך העבודה: 2-3 עמ' לכל היותר, פונט דיויד 12, רווח שורה וחצי.

תאריך הגשה: השיעור האחרון של הסמסטר במייל

ציון עובר: 60
ד. ביבליוגרפיה:

* איזקסון, עטרה. (עורכת), מדריך לתזמורת, מאת בתיה שטראוס. [הוצאה אינטרנטית מחודשת במהדורה שלישית], 2017, <http://www.box.net/shared/boa2z1ao8g> [יש להדפיס ולכרוך, חובה לכל שיעור]

אתר מפמ"ר:

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/Music/DvarHamafmar/DvarHamafmar.htm

כהן, דליה. (תשנ"א). התבוננות וחוויה בחינוך המוסיקלי. ירושלים: מאגנס, האוניברסיטה העברית. עמ' 98-108

Booth, E. (2009). *The music teaching artist's bible: becoming a virtuoso educator*. Oxford: Oxford University Press.

Campbell, M. R., Thompson Linda K., & Barrett, Janet R. (2010). *Constructing a personal orientation to music teaching*. New York: Routledge.

Choksy, L. et al. (2001). *Teaching music in the twenty-first century*. New Jersey: Prentice Hall.

Clements, A. C. and Klinger, R. (2010). *A field guide to student teaching in music*. New York: Routledge.

Colwell, R., and Richardson, C. (Eds.) (2002). *The New Handbook of Research on Music Teaching & Learning: A Project of the Music Educators National Conference*. New York: Oxford University Press.

Conway, C. M. and Hodgman, T. M. (2009). *Teaching music in higher education*. New York: Oxford University Press.

Davis, James A. (ed.) (2012). *The music history classroom*. Ashgate.

Fautley, M. and Savage J. (2011). *Cross-curricular teaching and learning in the secondary school - the arts: drama, visual art, music and design*. London: Routledge.

Hoffer, C. R. (2001). *Teaching music in the secondary schools*. Boston: Schirmer Gengage Learning. Chapter 4: pp. 35-55

Hunter, D. "Assessing Collaborative Learning." *British Journal of Music Education*, 2006, 23, (1), pp. 75-89.

Mark, M. L. (Ed.) (2008). *Music education: source readings from ancient Greece to today*. New York: Routledge.

Mills, J. (2005). *Music in the school*. Oxford: Oxford University Press.

Moore, Marvelene C. (2012). *Critical essays in music education*. Ashgate.

Odena, Oscar. (2012). *Musical Creativity: insights from music education research*. Ashgate.

Philpott, C. & Spruce, G. (2007). *Learning to Teach Music in the Secondary School: A Companion to School Experience*. 2nd Ed., New York: Routledge.

Spruce, G. (2002). The music department, in *Aspects of teaching secondary music: Perspectives on practice*. New York: Routledge, pp. 32-47.

Swanwick, Keith. (2012). *Teaching Music Musically*. New York: Routledge.

_____. (1994). *Musical Knowledge: Intuition, analysis, and music education*. New York: Routledge.

Townsend, A. S. "Building shared goals in the high school music department", *Teaching music*, 2006, 14 (3) p. 48.

- *Journal of Research in Music Education*
- *Music Education Research*
- *British Journal of Music Education*
- *Music Educators' Journal*
- *Teaching Music*
- *Philosophy of Music Education Review*

ה. שם הקורס באנגלית:

Issues in teaching history of Music for High-School